

**Міністерство освіти і науки України
Західноукраїнський національний університет
Факультет фінансів та обліку
Кафедра фінансового контролю та аудиту**

**ГРОШОВІ ПОТОКИ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я:
УПРАВЛІННЯ, КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ**

Спеціальність – 071 «Облік і оподаткування»

освітньо-професійна програма – «Аудит та фінансовий фінансовий
контроль»

випускна кваліфікаційна робота за освітнім ступенем «магістр»

Виконав студент групи

ОАДФКзм-21

Пилипчук Р.Б.

Науковий керівник:

к.е.н., доцент, З.Б.Литвин

Тернопіль 2022

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ І. ГРОШОВІ ПОТОКИ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ОБ'ЄКТ УПРАВЛІННЯ

1.1. Особливості діяльності санаторно-курортних підприємств у системі охорони здоров'я

1.2. Облікове та контрольно-аналітичне забезпечення системи управління грошовими потоками

Висновки до розділу 1

РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Організація внутрішнього контролю на підприємстві

2.2. Основні напрямки внутрішнього контролю грошових потоків

Висновки до розділу 2

РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ПІДПРИЄМСТВА САНАТОРНО-КУРОРТНОГО ТИПУ

3.1. Аналіз динаміки, структури та ефективності грошових потоків

3.2. Аналіз збалансованості та синхронізації грошових потоків

Висновки до розділу 3

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

ГРОШОВІ ПОТОКИ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ОБ'ЄКТ УПРАВЛІННЯ

1.1. Особливості діяльності санаторно-курортних підприємств у системі охорони здоров'я

Діяльність СКП характеризується соціально-культурними, медико-біологічними та економічними особливостями. Сутність медико-біологічних особливостей діяльності полягає у наданні закладами медичної допомоги з профілактики, лікування та реабілітації громадян; соціально-культурні особливості полягають у збереженні і відновленні їх фізичного та морального стану, задоволенні культурних потреб. Надаючи послуги, стосовно лікування і відпочинку громадян, діяльність СКЗ можна віднести як до медицини, так і до туризму. Економічні особливості зумовлені тим, що діяльність санаторно-курортних закладів, як і всіх економічних суб'єктів, має бути ефективною. Її власники і працівники повинні отримувати економічні вигоди у формі прибутку, дивідендів, заробітної плати.

Для того, щоб досліджувати діяльність санаторно-курортних підприємств, потрібно спочатку розібратися із поняттями «курорт» та «санаторій». Низка науковців [13; 33; 48; 51] вважає, що «курортом є місцевість, яка володіє природними лікувальними ресурсами (джерелами мінеральних вод, сприятливим кліматом лікувальними грязями тощо). Санаторії є лікувально-профілактичними закладами, які використовуються для лікування хворих за допомогою природних ресурсів».

Огляд основних нормативно-правових актів [68; 76; 77; 78], якими керується менеджмент закладів санаторно-курортного типу, виявив різні підходи щодо їх сутності. Даний факт не дозволяє сформуванню обґрунтованої і уніфікованої термінологічної бази. Склад суб'єктів, які надають санаторно-курортні послуги узагальнено в табл. 1.1.

Склад суб'єктів надання санаторно-курортних послуг відповідно з
вітчизняними нормативно-правовими актами

Назва суб'єктів	Нормативно-правовий акт	Типи суб'єктів
Санаторно-курортні заклади	Закон України «Про курорти» [78]	Заклади охорони здоров'я, що розташовані на територіях курортів і забезпечують подання громадянам послуг лікувального, профілактичного та реабілітаційного характеру з використанням природних лікувальних ресурсів
Спеціалізовані засоби типу «оздоровчі засоби розміщування»	Загального положення про санаторно-курортний заклад [76]	Заклади охорони здоров'я, що забезпечують надання громадянам послуг лікувального, профілактичного та реабілітаційного характеру з використанням природних лікувальних ресурсів курортів із застосуванням методів санаторно-курортного лікування Бальнеологічні лікарні, грязелікарні (у т.ч. дитячі), курортні поліклініки, дитячі оздоровчі центри, міжнародні дитячі медичні центри, санаторії (у т.ч. дитячі, однопрофільні, багатпрофільні, спеціалізовані), санаторії для дітей з батьками, санаторії-профілакторії
Колективні засоби розміщення	Перелік закладів охорони здоров'я [77] ДСТУ 4268:2003 [24]	Лікувальні та оздоровчі заклади (санаторії, будинки реабілітації, оздоровчі ферми тощо)
Підприємства для відпочинку та оздоровлення	ДСТУ 4527:2006 [25] Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» [68]	Бази відпочинку, будинки відпочинку, дитячі табори, курортні готелі, пансіонати, профілакторії, санаторії Будинки відпочинку, пансіонати, туристські бази, інші підприємства, установи і організації, діяльність яких пов'язана з організацією відпочинку населення

У Законі України «Про курорти» [78] до суб'єктів санаторно-курортних закладів відносяться ті, які розміщені на території курортів». А у [76] акцент робиться не на розміщенні, а на застосуванні природних лікувальних ресурсах та методах санаторно-курортного лікування. До ресурсів відносять мінеральні і термальні води, води лиманів, озер тощо, а методами санаторно-курортного лікування є застосування фізкультурної, дієто-тафізіотерапії, інших методів.

Наказом Міністерства охорони здоров'я України [77] «до складу санаторно-курортних закладів віднесено бальнеологічні лікарні та грязелікарні, дитячі оздоровчі центри, курортні поліклініки, міжнародні дитячі медичні центри, санаторії, санаторії-профілакторії».

Згідно із законом «Основи законодавства України про охорону здоров'я» охорону здоров'я [68] господарюючих суб'єктів, що надають санаторно-курортні послуги вважають підприємствами для відпочинку та оздоровлення.

У ДСТУ4268:2003 [24] «такі лікувальні і оздоровчі заклади як санаторії, будинки реабілітації, оздоровчі ферми і т.п. об'єднані терміном «засоби розміщування», які входять у склад спеціалізованих засобів типу «оздоровчі засоби розміщування». ДСТУ 4527:2006 [25] оперує терміном «колективні засоби розміщення», які складаються з тридцять однієї позиції.

Згідно перерахованих документів склад та напрямки спеціалізації вітчизняних СКЗ затверджують центральні органи виконавчої влади з охорони здоров'я.

Вивчення «нормативно-правових актів» [68; 76; 77; 78] та літературних джерел [11; 13; 14; 19; 31] дозволило класифікувати підприємства санаторно-курортного типу за ознаками, які подані на рис. 1.1.

За функціональною ознакою всі підприємства, які надають санаторно-курортні послуги можна класифікувати на санаторно-курортні і оздоровчі. Санаторно-курортними підприємствами надаються лікувальні послуги. Вони розташовуються на лікувально-оздоровчій місцевості або території курорту. Інші підприємства, у яких створено умови для відпочинку і оздоровлення, називають оздоровчими. Такі типи підприємств розміщаються у межах рекреаційних зон та курортів.

Рис. 1.1. Узагальнена класифікація санаторно-курортних підприємств

Джерело: сформовано на підставі [8; 13; 14; 19; 31; 68; 76; 77; 78]

Однопрофільними санаторно-курортними підприємствами надаються медичні послуги за однорідними захворюваннями, а багатопрофільними – за багатьма захворюваннями.

Основний профіль лікування характеризує сукупність захворювань щодо яких надаються послуги з лікування, реабілітації та профілактики.

Цілорічні санаторно-курортні та оздоровчі підприємства надають послуги протягом року, а сезонні – лише у період літнього сезону.

Санаторно-курортні та оздоровчі підприємства як і всі економічні суб'єкти можна класифікувати за формами власності, які зазначені у ст.63 «Види та організаційні форми підприємств» Господарського кодексу України [16].

Ще до особливостей надання санаторно-курортних послуг можна віднести [11]:

– «непостійний і суб'єктивний підхід до оцінювання якості наданої послуги через високу залежність від психологічного та емоційного стану споживача, його очікувань; а також від рівня професійності роботи працівників закладу, його ввічливості тощо»;

– «індивідуальність послуги, її залежність від потреб кожного споживача, які визначаються станом здоров'я, віком, руховою активністю, перевагами у засобах розміщення тощо»;

– «неможливість безпосередньо пов'язати результат від надання послуги з величиною витрат;

– «залежність від наявних природно кліматичних умов та природних ресурсів місця розташування закладу»;

— «дороговартісність лікувальної складової через цінність природних лікувальних ресурсів, і потребою складного бальнотехнічного господарства та медичної техніки»;

– «комплексний, інтегральний характер: до складу санітарно-курортних послуг, крім медичної складової входять супутні послуги із розміщення, харчування, дозвілля, побутового обслуговування тощо».

Надання санаторно-курортних послуг ґрунтується на принципах якості, платності, строковості та цільового призначення [94]. Згідно з принципом якості санаторно-курортні послугимають бути потрібної якості. Це стосується як медичної складової (якості мінеральної води, лікувальної грязі тощо), а також супутніх послуг – якості харчування, проживання, побутового обслуговування та ін.

Наше дослідження буде спрямовано на вивчення методики аудиту та аналізу грошового потоку діяльності ДП «Санаторій «Синяк» ПрАТ «Укрпрофоздоровниця». На рис. 1.2 відображено обсяг санаторно-курортних і супутніх послуг, які ним надаються.

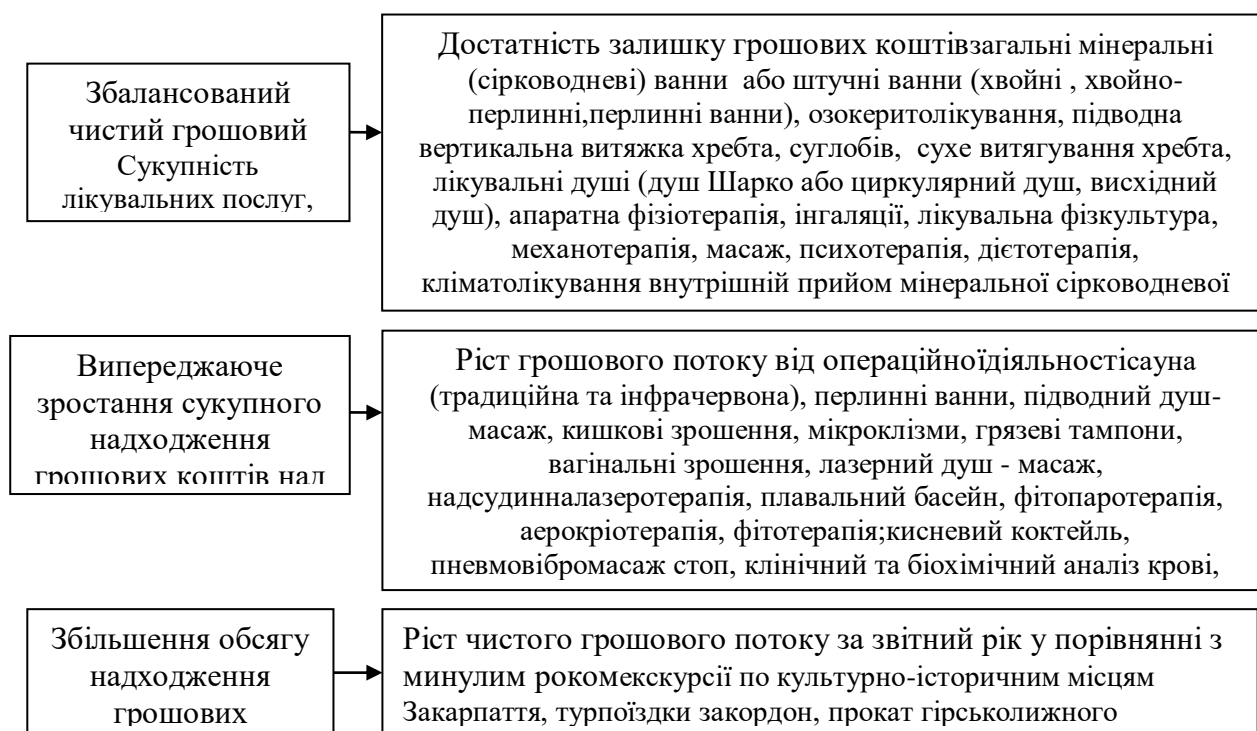

Рис.1.2. Перелік санаторно-курортних і супутніх послуг, які надаються ДП «Санаторій «Синяк»

1.2. Облікове та контрольньо-аналітичне та забезпечення системи управління грошовими потоками

Рух грошових коштів відіграє важливу роль у діяльності підприємства. Вміле управління грошовими потоками дозволяє підвищити його фінансову стійкість, знизити залежність від позичених засобів, прискорити оборотність активів. Незбалансованість у часі надходжень та витрачань грошових коштів заважає неперервній роботі підприємства, веде до виникнення неплатоспроможності навіть у тих, які успішно працюють та отримують прибуток, адже відсутність грошових коштів для здійснення платежів негативно впливає на виробничі і збутові процеси.

У працях науковців грошові потоки та грошові кошти завжди були об'єктом наукових дискусій. Огляд економічної літератури засвідчує взаємозв'язок між цими категоріями і наявність різних тлумачень, і це не дивно, оскільки за своїм змістом вони є складними та багатовекторними. У таблиці 1.2 узагальнено позиції науковців та положення облікових стандартів щодо сутності категорій «грошові кошти» і «грошові потоки».

Таблиця 1.2

Трактування сутності категорій «грошові кошти» і «грошові потоки» у працях вітчизняних науковців та в облікових стандартах

Грошові потоки		Грошові кошти	
Автор/стандарт	Сутність категорії	Автор/стандарт	Сутність категорії
МСБО 7 [61]	Грошові потоки – це надходження та вибуття грошових коштів та їх еквівалентів.	МСО 7 [61]	Грошові кошти – це готівка в касі і депозити до запитання Еквіваленти грошових коштів – це короткострокові, високоліквідні інвестиції, які вільно конвертуються у відомі суми грошових коштів і яким притаманний незначний ризик зміни вартості
НП(С)БО1 [64]	Категорія «грошові потоки» відсутня, використовується термін «рух грошових коштів (грошей) – це надходження і вибуття грошей та їхніх еквівалентів»	НП(С)БО1 [64]	Грошові кошти (гроші) – готівка, кошти на рахунках у банках та депозити до запитання; еквіваленти грошових коштів (грошей) – короткострокові високоліквідні фінансові інвестиції, які вільно конвертуються у певні суми грошей і які характеризуються незначним ризиком зміни вартості

Узагальнюючи вищезазначене, можна відмітити, що категорії «грошові кошти» та «грошові потоки» є схожими, але не тотожними. Грошовий потік є динамічною категорією, яка характеризує рух грошових коштів за певний період, а гроші – статична категорія, яка визначає їх наявність на певну дату і є активом бізнес-одиниці.

Таблиця 1.3

Класифікаційні ознаки та види грошових потоків

Класифікаційні ознаки	Вид грошових потоків
Вид господарської діяльності	Грошовий потік що генерується операційною діяльністю Грошовий потік що генерується інвестиційною діяльністю Грошовий потік що генерується фінансовою діяльністю
Напрямок діяльності	Поточний грошовий потік Майбутній грошовий потік
Масштаб обслуговування господарських процесів	Грошовий потік підприємства в цілому Грошовий потік за окремими центрами відповідальності Грошовий потік за окремими проектами Грошовий потік за окремими господарськими операціями
Спрямованість руху	Позитивний грошовий потік Негативний грошовий потік
Метод розрахунку обсягу	Валовий грошовий потік Чистий грошовий потік
Передбачуваність	Планований грошовий потік
	Не планований грошовий потік
Залежність від обсягу поступлення та вибуття	Надлишковий грошовий потік Оптимальний грошовий потік Дефіцитний грошовий потік
Оцінювання в часі	Теперішній грошовий потік
	Майбутній грошовий потік
За значимістю	Пріоритетний грошовий потік
	Обслуговуючий грошовий потік

За видами господарської діяльності виокремлюють грошові потоки, які виникають від здійснення операційну межах операційної, інвестиційної фінансової діяльності. Така класифікація використана при формуванні Звіту про рух грошових коштів.

Грошові потоки можуть бути пов'язані з поточною та довгостроковою діяльністю підприємства. Поточний грошовий потік є короткостроковим і обмежується одним роком. Часто довгостроковий грошовий потік виникає через

отримання довгострокових кредитів і охоплює період, який є більшим, ніж один рік.

Ефективність управління грошовими потоками залежить від його інформаційного забезпечення. Важливу роль у ньому відграє облікове та контрольньо-аналітичне забезпечення, у рамках якого формуються інформаційні потоки, що допомагають у прийнятті обґрунтованих рішень (рис.1.3).

Рис. 1.3. Структура облікового та контрольньо-аналітичного забезпечення системи управління грошовими потоками

Облікова підсистема ґрунтується на зборі даних, отриманих у різних видах обліку, їх поєднання у складі фінансових та нефінансових показників, складанні звітності. Об'єктами облікової підсистеми, крім грошових потоків є грошові кошти. Дані про них відображаються у первинних документах і систематизуються на рахунках 30 «Готівка», 31 «Рахунки в банках»,

субрахунку 351 «Еквіваленти грошових коштів». Далі, на підставі реєстрів обліку, узагальнюються в управлінській та фінансовій звітності.

У межах аналітичної підсистеми формуються дані за різними видами грошових потоків для оцінювання їх достатності, оптимальності, збалансованості за обсягом та синхронізації за часом. Засобом формалізації та структуризації аналітичного процесу може бути структурно-логічна модель,

Контроль, як функція менеджменту полягає у зборі та обробці даних про досягнуті результати діяльності економічного суб'єкта, їх порівнянні з плановими показниками, певними стандартами, критеріями, встановленні відхилень і їх причин їх виникнення, розробленні заходів, потрібних для досягнення намічених цілей [32].

Контрольна підсистема є однією із необхідних складових частин системи управління грошовими коштами, яка виступає елементом зворотного зв'язку. Вона забезпечує постійний контроль за показниками руху різних видів грошових потоків підприємства, які постійно знаходяться під впливом різних факторів, у тому числі негативних. У межах контролюючої складової здійснюється:

- розподіл повноважень між існуючими структурами для постійного спостереження за грошовими потоками;
- виокремлення та оцінювання ризиків, їх врахування при коригуванні управлінських рішень та планів;
- перевірка обґрунтованості грошових потоків та їх цільового використання.

Результати контролю дозволяють попередити незаконні чи не вигідні з позиції власників підприємства господарські фінансові операції, виявити порушення у роботі, встановленні їх причин та винних осіб, дозволяють коригувати управлінські рішення та плани.

У системі менеджменту контроль, поділяють на зовнішній, який здійснюють зовнішніми органами управління та нагляду та внутрішній, який проводиться працівниками підприємствами

РОЗДІЛ 2

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Організація внутрішнього контролю на підприємстві

Контроль як одна із функцій управління полягає у спостереженні за поведінкою керованого об'єкту для забезпечення його оптимального функціонування. Для менеджерів і власників принципову роль відіграє саме внутрішній контроль, який дозволяє оцінити виконання поставлених цілей.

У працях науковців акцентовано увагу на тому, що внутрішній контроль є однією із функцій системи управління підприємств, яка має зв'язок з іншими функціями. Він відіграє роль засобу зворотного зв'язку за допомогою якого суб'єкти контролю отримують інформацію про стан та напрямки функціонування об'єкта контролю, яка використовується при підготовці управлінського рішення. Застосовуючи методичний інструментарій, виявляють проблемні місця у прогнозуванні, плануванні, обліку, аналізі та мінімізують їх вплив на бізнес.

Результати огляду літературних джерел щодо сутності категорії «внутрішній контроль» подано у таб.2.1.

Таблиця 2.1

Підходи до визначення поняття «внутрішній контроль»

Автор	Визначення
Бутинець Т. А. [9]	«Система контролю, яка організується самим підприємством з метою захисту інтересів власників та керівників підприємства і регламентується внутрішніми актами» [9]
Воронко Р. М., Басіста І. А. [12]	«Сукупність контрольних дій, що входить як окрема функція до складу системи управління підприємством, яка за допомогою спеціальних процедур забезпечує перевірку відповідності встановленим параметрам питань фінансово-господарської діяльності і створює умови для ефективної роботи підприємства, є важливим засобом попередження нестач і розкрадання цінностей» [12]
Ковтун Т. В.[35]	«Процес, спрямований на досягнення стратегічних довгострокових цілей компанії, що і є результатом дій керівництва з планування, організації, моніторингу діяльності компанії в цілому та її окремих підрозділів» [35]

Корінько М. Д. [36]	«Система заходів, визначених керівництвом підприємства та здійснюваних на підприємстві з метою найбільш ефективного виконання усіма працівниками своїх обов'язків щодо забезпечення та здійснення господарських операцій. Внутрішній контроль визначає законність цих операцій та їх економічну доцільність для зазначеного підприємства» [36].
Стельмах В. С. Єпіфанов А. О., Сало І. В., Єпіфанова М. А. [93]	«Сукупність процедур, що забезпечують достовірність і повноту інформації, яка передається керівництву підприємства чи установи, дотримання вимог внутрішніх та зовнішніх нормативних актів при здійсненні операцій, збереження та оптимальне використання ресурсів, забезпечення чіткого виконання працівниками службових обов'язків і розпоряджень органів управління» [93].
Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг[60]	«Процес, розроблений, запроваджений і підтримуваний тими, кого наділено найвищими повноваженнями, управлінським персоналом, а також іншими працівниками, для забезпечення достатньої впевненості щодо досягнення цілей суб'єкта господарювання стосовно достовірності фінансової звітності, ефективності та результативності діяльності, а також дотримання застосовуваних законів і нормативних актів» [60].
Авторське визначення	«Система неперервних дій, пов'язаних із стосереженням за станом функціонування об'єктів управління, які здійснюються суб'єктом контролю для формування інформаційного підґрунтя при прийнятті управлінських рішень або їх коригуванням з метою досягнення поставленої мети»

Проаналізувавши подані визначення, можна виокремити кілька основних аспектів:

- представлення внутрішнього контролю як системи спостереження;
- зосередження уваги тільки суб'єктах проведення такого контролю;
- врахування лише мети здійснення такого контролю;
- представлення такого контролю як функції управління.

Узагальнивши позиції науковців, нами запропоновано визначення сутності внутрішнього контролю, яке подано у табл. 2.1.

Формування дієвої системи внутрішнього контролю у системі управління вимагає визначення основної та локальних цілей, а також завдань. Основна ціль внутрішнього контролю полягає у створенні такого внутрішнього середовища на підприємстві, яке б дозволяло менеджменту попереджати або

виявляти несприятливі події, розробляти заходи щодо їх усунення. Крім основної мети, перед внутрішнім контролем стоять локальні цілі. Їх характеристика з переліком завдань узагальнена у табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Характеристика локальних цілей та завдань внутрішнього контролю

Групи	Характеристика локальних цілей та завдань	
Стратегічні	Цілі	Перевірка досягнення стратегічних цілей підприємства, визначених його стратегією та бізнес-планами
	Завдання	Оцінювання відповідності діяльності підприємства стратегії та бізнес-планам
Операційні	Цілі	Перевірка ефективності операційної діяльності підприємства на підставі використаних ресурсів і одержаних результатів
	Завдання	Оцінювання рівня використання ресурсів для отримання запланованих результатів у межах прийняттого ризику
Інформаційні	Цілі	Надання менеджменту інформації для підготовки своєчасних і адекватних управлінських рішень, які відповідають наявним умовам
	Завдання	Перевірка організації та функціонування облікової системи підприємства; достовірність, своєчасність складання та подання всіх видів звітності, які нею формуються
Дотримання законодавства	Цілі	Перевірка дотримання вимог вітчизняних нормативно-правових актів та внутрішніх документів, стандартів, які регулюють діяльність підприємства чи окремих структурних підрозділів
	Завдання	Оцінювання рівня дотримання вимог законодавчих та нормативних актів, що регламентують діяльність підприємства в цілому, окремих структурних підрозділів чи посадових інструкцій кожного працівника.

Джерело: сформовано на підставі [26]

Локальними інформаційними цілями у межах внутрішнього контролю за переміщенням грошових коштів є створення умов, які б запобігали їх викраденню, формували впевненість у законності, достовірності систем обліку, звітування та інших джерел інформації, в обґрунтованому управлінні переміщенням грошових коштів з метою максимізації вигоди.

Грошові потоки операційної діяльності формуються за рахунок припливу та витрачання грошових коштів потрібних підприємству для виконання функцій з виробництва та реалізації продукції (рис. 2.2).

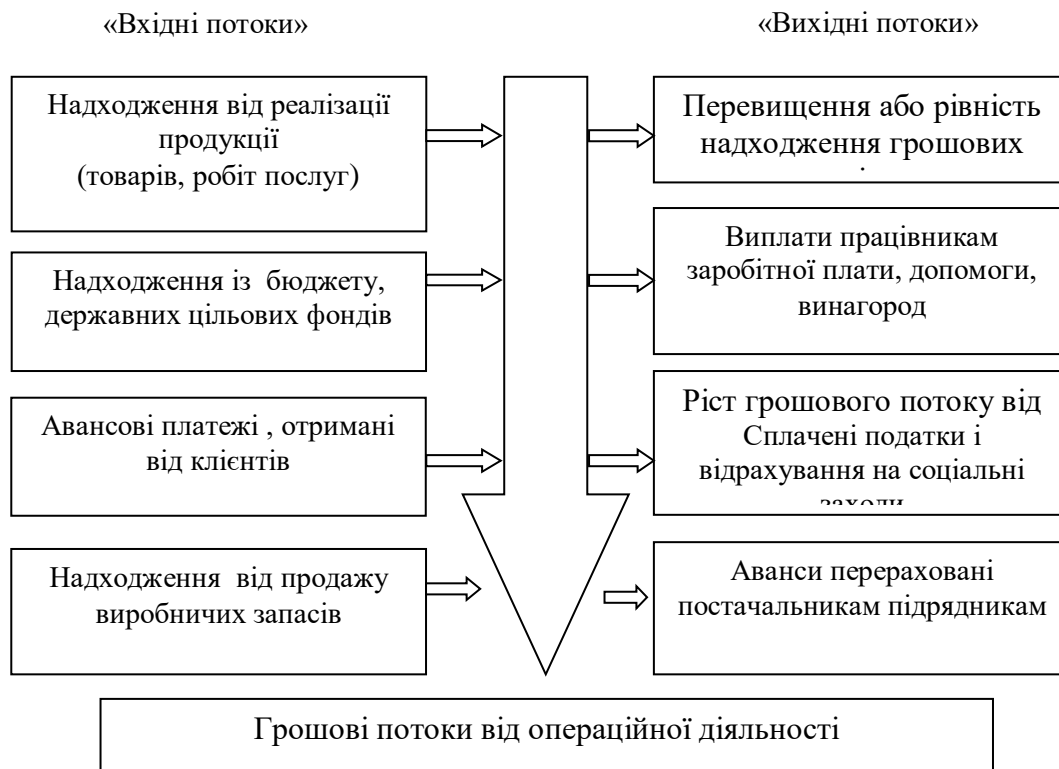

Рис 2.2. Рух грошових коштів від операційної діяльності

Система операцій з придбання та продажу необоротних активів, фінансових інвестицій, які не є еквівалентами грошовими еквівалентами формують інвестиційну діяльність (рис.2.3).

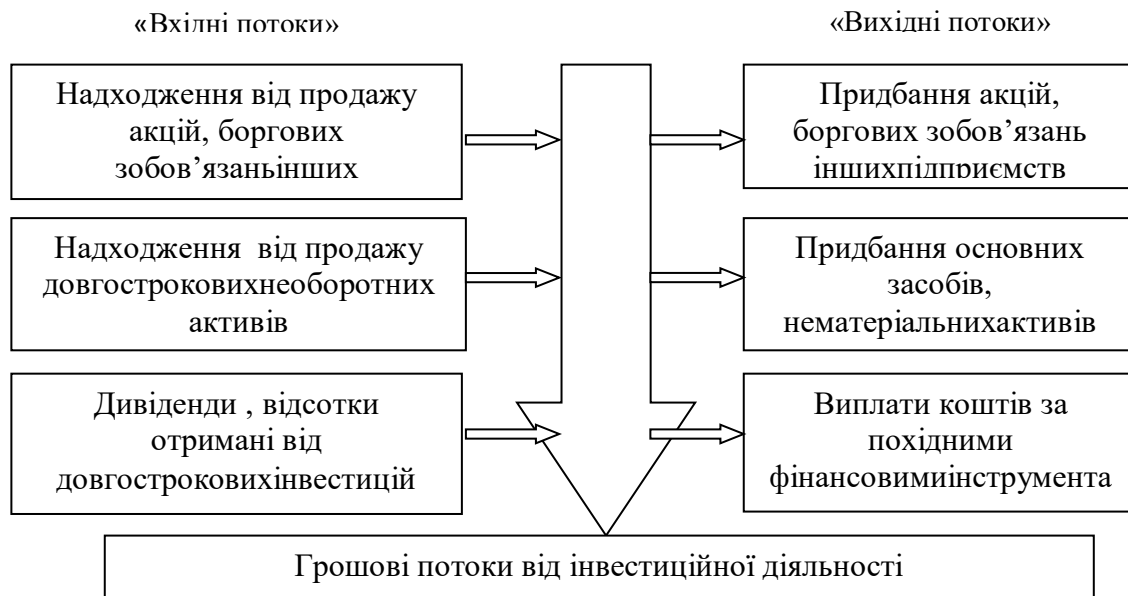

Рис 2.3 Рух грошових коштів від інвестиційної діяльності

Джерело : складено на підставі [64]

Бажання підприємства розширювати і модернізувати свій виробничий процес у короткостроковій перспективі, веде до перевищення витрачань грошових коштів над їх надходження. Через це чистий грошовий потік від інвестиційної діяльності доволі часто має від'ємний характер.

Фінансова діяльність підприємства формують операції, які зумовлюють зміни обсягу і складу власного та позиченого капіталів. Позитивний грошовий потік за даним видом діяльності виникає коштів за рахунок одержання кредитів, випуску нових акцій та ін, а негативний – пов'язане з виплатою боргу, виплатою дивідендів тощо (рис. 2.4).

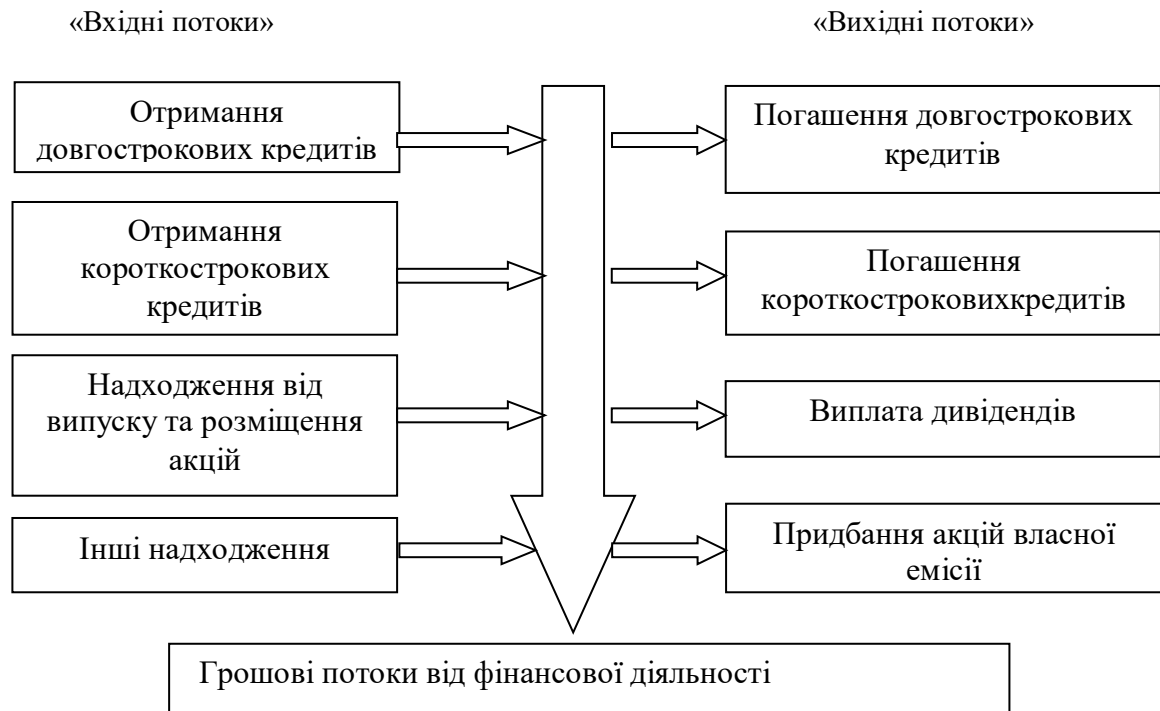

Рис 2.4. Рух грошових коштів від фінансової діяльності

Джерело : складено на підставі [64]

Недостатність обсягів у часі одного з цих потоків зумовлює зменшення обсягів другого виду потоків.

При визначенні чистого руху грошових коштів за звітний період сумують чисті грошові потоки від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Для узгодження грошових коштів та їх еквівалентів на початок і кінець періоду Звіт про рух грошових коштів містить дані про вплив зміни валютних курсів на залишок коштів.

При визначенні залишку грошових коштів на кінець року у звітній формі враховують чистий рух грошових коштів за рік, залишок грошових коштів на початок року та вплив зміни курсів валют.

РОЗДІЛ 3

АНАЛІЗ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ПІДПРИЄМСТВ САНАТОРНО-КУРОРТНОГО ТИПУ

3.1. Аналіз динаміки, структури грошових потоків

Аналіз грошових потоків ДП «Санаторій «Синяк» ПрАТ «Укрпрофоздоровниця» розпочнемо з оцінювання обсягу залишків грошових коштів і динаміки чистого руху коштів. Це дозволяє виявити тенденцій та закономірностей їх зміни (табл. 3.1).

Таблиця 3.1.

Динаміка чистого грошового потоку та залишків грошових коштів
ДП «Санаторій «Синяк» за 2020-2021 роки

(тис. грн.)

Показники	2020 рік	2021 рік	Абсолютна динаміка, тис.грн.	Відносна динаміка, (%)
Залишок грошових коштів на кінець року	1328	622	-706	-53,1
Чистий рух за звітний період	445	-706	-1151	-258,7

Дані таблиці 3.1 свідчать, що у 2021 суттєво скоротилися залишки грошових коштів на кінець 2021 року, а саме на 706 тис. грн. або на 53,1%. Це вказує на зниження рівня абсолютної платоспроможності підприємства у 2021 році.

У 2020 році ДП «Санаторій «Синяк» чистий грошовий потік від господарської діяльності мав позитивний характер, на відміну від 2021 року. У звітному 2021 році обсяги надходжень грошових коштів є меншими від витрачань.

Оцінимо формування вхідного, вихідного та чистого грошових потоків ДП «Санаторій «Синяк» за 2020-2021 роки від окремих видів та господарської діяльності в цілому (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Динаміка грошових потоків ДП «Санаторій «Синяк» за 2020-2021 роки

(тис.грн.)

Показники	2020 рік	2021 рік	Динаміка	
			абс., тис. грн.	відн., %
Вхідний грошовий потік від операційної діяльності	72613	36739	-35874	-49,4
Вихідний грошовий потік від операційної діяльності	68255	36088	-32167	-47,3
<i>Чистий грошовий потік від операційної діяльності</i>	4358	651	-3707	-85,0
Вхідний грошовий потік від інвестиційної діяльності	-	-	-	-
Вихідний грошовий потік від інвестиційної діяльності	2166	861	-1305	-60,2
<i>Чистий грошовий потік від інвестиційної діяльності</i>	-2166	-861	1305	-60,2
Вхідний грошовий потік від фінансової діяльності	-	-	-	-
Вихідний грошовий потік від фінансової діяльності	1747	496	-1251	-71,6
<i>Чистий грошовий потік від фінансової діяльності</i>	-1747	-496	1251	-71,6
Вхідний грошовий потік від господарської діяльності	72613	36739	-35874	-49,4
Вихідний грошовий потік від господарської діяльності	72168	37445	-34723	-48,1
<i>Чистий грошовий потік від господарської діяльності</i>	445	-706	-1151	-258,6

Джерело: сформовано на підставі фінансової звітності (додаток Д)

Обсяг чистого грошового потоку від господарської діяльності формують чисті грошові потоки від різних видів діяльності. У 2020-2021 роках лише від операційної діяльності надходження грошових коштів перевищують їх витрачання. Однак, протягом цих років відбувається зниження обсягів як вхідного (позитивного), так і вихідного (негативного) грошових потоків.

За два останні звітні роки відсутні надходження від інвестиційної і фінансової діяльності, а є лише витрачання, внаслідок чого чисті грошові потоки від них є негативними.

Під час аналізу порівнюють темпи зростання активів підприємства, доходу від реалізації продукції та результатів діяльності із темпами зростання позитивного (вхідного) грошового потоку. Якщо темпи збільшення додатного грошового потоку перевищують темпи зростання вказаних вище показників, то це свідчить про зростання рентабельності грошового потоку. Оцінимо таке співвідношення між показниками ДП «Санаторій «Синяк» за 2020-2021 роки (табл.3.3).

Таблиця 3.3

Динаміка основних показників ДП «Санаторій «Синяк» за 2020-2021 роки
(тис. грн.)

Показники	Роки		Динаміка	
	2020	2021	абсолютна, тис.грн.	відносна, %
Позитивний грошовий потік	72613	36739	-35874	-49,4
Середньорічна вартість активів підприємства	29632	28815	-817	-2,8
Доход (виручка) від реалізації продукції	53834	27880	-25954	-48,2
Валовий прибуток	10037	4613	-5424	-54,0
Прибуток операційної діяльності	6470	738	-5732	-88,6
Фінансовий результат до оподаткування	5136	199	-4937	-96,2
Чистий прибуток	3971	103	-3868	-97,4

Джерело: сформовано на підставі фінансової звітності (додатки В, Г, Д)

Подані у таблиці 3.3 дані свідчать про погіршення основних показників діяльності підприємства. Найнижчими темпами знижувався обсяг активів підприємства (2,8%), а найвищими – фінансовий результат до оподаткування (96,2%), досить суттєве зниження спостерігається і за іншими фінансовими показниками: операційний прибуток – зниження 88,6%, валовий прибуток – 54,0%. Така ситуація вказує на появу фінансових труднощів у діяльності підприємства.

Далі у ході аналізу варто оцінити динаміку структури грошового потоку. Таке оцінювання для ДП «Санаторій «Синяк» за 2020-2021 роки подано у табл. 3.4. Розрахунки показують суттєве зниження обсягу вхідного (позитивного) грошового потоку підприємства у 2021 році порівняно з 2020 роком, а саме на 35874 тис. грн. або на 49,4%. У 2021 році його обсяг склав 36739 тис. грн.

Таблиця 3.4

Динаміка структури грошового потоку
ДП «Санаторій «Синяк» за 2020-2021 роки

(тис. грн.)

Показники	2020		2021		Динаміка		
	сума	частка %	сума	частка %	абсолют. тис. грн.	відносна, %	частки, %
<i>Всього вхідного (позитивного) грошового потоку, в т.ч.:</i>	72613	100,00	36739	100,00	-35874	-49,4	-
Від операційної діяльності	72613	100,0	36739	100,0	-35874	-49,4	-
Від інвестиційної діяльності	-	-	-	-	-	-	-
Від фінансової діяльності	-	-	-	-	-	-	-
<i>Всього вихідного (негативного) грошового потоку, в т.ч.:</i>	72168	100,0	37445	100,0	-34723	-48,1	-
Від операційної діяльності	68255	94,4	36088	96,3	-32167	-47,3	1,9
Від інвестиційної діяльності	2166	3,0	861	2,3	-1305	-60,2	-0,7
Від фінансової діяльності	1747	2,6	496	1,4	-1251	-71,6	-1,2

Джерело: сформовано на підставі фінансової звітності (додаток Д)

Негативний грошовий потік у 2021 році становив 37445 тис. грн., що на 37723 тис. грн., або на 48,1 % менше від негативного грошового потоку у 2020 році. Варто відмітити, що у ДП «Санаторій «Синяк» знижується як негативний грошовий потік, так і позитивний, що викликає певне занепокоєння. При цьому темп зниження позитивного грошового потоку (49,4%) перевищує темп зниження негативного (47,30 %).

Протягом 2020-2021 років весь позитивний грошовий потік отримано виключно від операційної діяльності (частка складала 100 %). Це свідчить про пріоритетність на підприємстві саме операційного грошового потоку.

Варто зазначити, якщо формування додатного грошового потоку від фінансової діяльності відбувається за рахунок збільшення позичених коштів, то для забезпечення фінансової спроможності обсяг грошового потоку від операційної діяльності має бути достатнім для обслуговування зобов'язань – виплати відсотків та погашення основної суми боргу. Протягом аналізованого

періоду у ДП «Санаторій «Синяк» відсутні надходження від фінансової діяльності.

Негативний грошовий потік від інвестиційної діяльності у 2021 році склав 861 тис. грн., що на 1305 тис. грн. або 60,2% менше рівня 2020 року. Його частка у структурі негативного грошового потоку підприємства у 2021 році також знизилася і склала 2,3%.

Витрачання грошових коштів внаслідок операцій фінансової діяльності у 2021 році є незначним і склало 496 тис. грн., зниження за рік – 1251 тис. грн. або 71,6%. Незначно є також і частка цього виду витрачань у негативному грошовому потоці підприємства.

Операційна діяльність є визначальною як у формуванні фінансових результатів підприємства, так і у формуванні чистого грошового потоку підприємства. Проаналізуємо складові надходження та витрачання ДП «Санаторій «Синяк», пов'язані з операційною діяльністю у таблиці 3.5.

Таблиця 3.5.

Склад і структура позитивного грошового потоку ДП «Санаторій «Синяк» від операційної діяльності за 2020-2021 роки

(тис. грн.)

Показники	2020 рік		2021 рік		Динаміка		
	сума	частка, %	сума	частка, %	абсолют. тис.грн.	відносна %	частки, %
<i>Надходження від:</i>							
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	72254	99,5	36501	99,4	-35753	-5,0	-0,1
% за залишками коштів на поточних рахунках	87	0,1	49	0,1	-38	-43,7	-
Від операційної оренди	154	0,2	101	0,3	-53	-34,4	0,1
Інші надходження	118	0,2	88	0,2	-30	-25,4	-
<i>Разом надходжень</i>	72613	100,0	36739	100,0	-35874	-49,4	-

Джерело: сформовано на підставі фінансової звітності (додаток Д)

Подані у таблиці 3.5 дані дозволяють стверджувати, що впродовж двох років визначальними у надходженні грошових коштів від операційної діяльності ДП «Санаторій «Синяк» були надходження саме від основної діяльності. Частка вказаного джерела у сукупних надходженнях складає більше 99%. Однак, варто відмітити наростання негативних тенденцій: обсяг грошового потоку від надання санаторно-курортних послуг зменшився на 35753 тис. грн., або на 5%, що свідчить про зниження якості позитивного грошового потоку від операційної діяльності.

Здійснимо оцінювання складу та структури витрачань грошових коштів на потреби операційної діяльності ДП «Санаторій «Синяк» (табл. 3.6).

Таблиця 3.6.

Склад і структура негативного грошового потоку
ДП «Санаторій «Синяк» від операційної діяльності за 2020-2021 роки

(тис. грн.)

Показники	2020 рік		2021 рік		Динаміка		
	сума	частка, %	сума	частка, %	абсолютна тис.грн.	відносна, %	частки, %
<i>Витрачання на:</i>							
Оплату товарів (робіт, послуг)	34406	50,4	19357	53,7	-15049	-43,7	3,3
Оплату праці	18950	27,8	8250	22,9	-10700	-56,5	-4,9
Відрахування на соціальні заходи	3991	5,8	2540	7,0	-1451	-36,4	1,2
Оплату зобов'язань з податків із зборів	10908	16,0	5911	16,4	-4997	-45,8	0,4
Разом витрачань	68255	100,00	36088	100,00	-32167	-47,3	-

Джерело: сформовано на підставі фінансової звітності (додаток Д)

Дані таблиці 3.6 вказують на те, що ДП «Санаторій «Синяк» суттєво зменшило негативний грошовий потік від операційної діяльності у 2021 році – на 32167 тис. грн., або на 47,3% у порівнянні з 2020 роком, що може свідчити про згортання її масштабів. Зменшення відбулися за всіма складовими грошового потоку. Найвищі темпи спаду пов'язані витрачанням на оплату

праці (56,5 %), оплати товарів робіт, послуг (43,7 %) та оплати зобов'язань з податків із зборів (45,8%).

У структурі негативного грошового потоку від операційної діяльності переважають витрачання на оплату товарів, робіт і послуг – 53,7% і оплату праці 22,9%. В цілому за 2020-2021 структура негативного грошового потоку практично не змінилася.

Далі доцільно оцінити структуру та динаміку грошового потоку від інвестиційної діяльності ДП «Санаторій «Синяк» за 2020-2021 роки (табл.3.7)

Таблиця 3.7

Структура грошового потоку підприємства від інвестиційної діяльності
ДП «Санаторій «Синяк» за 2020-2021 роки

021(тис. грн.)

Показники	2020 рік		2021 рік		Динаміка		
	сума	частка, %	сума	частка, %	абсолют. тис. грн.	відносна,%	частки, %
<i>Надходження від:</i>							
Реалізації необоротних активів	-	-	-	-	-	-	-
<i>Всього надходжень</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>Витрачання на :</i>							
Придбання необоротних активів	838	38,7	322	37,4	-561	-61,6	-1,3
Інші платежі	1328	61,3	539	62,6	-789	-59,4	1,3
<i>Всього витрачань</i>	2166	100,00	861	100	-1305	-60,2	-
Чистий грошовий потік від інвестиційної діяльності	-2166	x	-861	x	1305	-60,2	-

Як свідчать дані таблиці 3.7 ДП «Санаторій «Синяк» не формував позитивний грошовий потік від інвестиційної діяльності. Негативний грошовий потік у 2021 році зменшився на 1305 тис. грн. або на 60,2%. Не дивлячись на таке суттєве зниження, його структура майже не змінилася.

Оцінювання обсягу, динаміки і структури грошового потоку від операцій фінансової діяльності ДП «Санаторій «Синяк» здійсимо за даними, які узагальнені у табл. 3.8. Операції фінансової діяльності ДП «Санаторій

«Синяк» впродовж 2020-2021 років формували лише негативний грошовий потік. Його розмір у 2021 році скоротився на 1251 тис. грн. або на 71,6% склав 496 тис. грн. Структура за 2021 рік зовсім не змінилася: всі витрачання грошових коштів були пов'язані з виплатою дивідендів.

Таблиця 3.8.

Структура грошового потоку для ДП «Санаторій «Синяк» від фінансової діяльності за 2020-2021 роки

Показники	2020 рік		2021 рік		Динаміка		
	сума	частка %	сума	частка, %	абсолют. тис.грн.	відносна, %	частки, %
<i>Всього надходжень</i>	-	-	-	-	-	-	-
<i>Витрачання на :</i>							
Викуп власних акцій	-	-	-	-	-	-	-
Погашення позик	-	-	-	-	-	-	-
Сплата дивідендів	1747	100,0	496	100,0	-1251	-71,6	
Витрачання на сплату відсотків	-	-	-	-	-	-	-
<i>Всього витрачань</i>	1747	100,0	496	100,0	-1251	-71,6	-
<i>Чистий грошовий потік від фінансової діяльності</i>	-1747	x	-496	x	1251	-71,6	-

Проведений аналіз обсягу, складу, структури чистого грошового потоку у 2021 році вказує на його дефіцитний характер, тобто витрачання грошових коштів перевищують їх надходження на суму 706 тис. грн. Надходження від операційної діяльності не покривають потреби підприємства.

У ході аналізу вивчають якість та ефективність використання грошових коштів підприємства за допомогою сукупності коефіцієнтів. Їх застосування на практиці ще не є широко розповсюдженим через певні обмеження, на які вказують науковці [92]. Такі обмеження пов'язані з:

- з потребою розроблення нормативних, обґрунтованих значень, які б використовувалися для обґрунтування управлінських рішень;
- з певним рівнем суб'єктивізму у процесі оцінювання;
- з констатацією наявних проблем чи переваг без розкриття причин змін у діяльності;
- з певною складністю інтерпретації значень розрахованих коефіцієнтів;

- з потребою застосування математичних розрахунків, а деколи лише з використанням спеціальних програмних продуктів.

Однак, результати коефіцієнтного аналізу дозволяють оцінювати різні аспекти діяльності, проводити порівняльний аналіз, будувати прогнозний сценарій розвитку і т.д.

У практиці аналізу грошових потоків виділяють три основні групи коефіцієнтів: коефіцієнти якості грошових потоків підприємства; коефіцієнти результативності використання грошових коштів; коефіцієнти ліквідності. Алгоритми їх розрахунку та економічна інтерпретація подано у додатку Ж.

Систематизуємо вихідні дані для розрахунку вказаних коефіцієнтів за даними фінансової звітності ДП «Санаторій «Синяк» (табл.3.9).

Таблиця 3.9

Вхідні дані для розрахунку коефіцієнтів ефективності використання грошових потоків ДП «Санаторій «Синяк» за 2020-2021 роки

№	Показник	2020	2021
1.	Вхідний (позитивний) грошовий потік від господарської діяльності	72613	36739
2.	Вихідний (негативний) грошовий потік від господарської діяльності	72168	37445
3.	Чистий грошовий потік від господарської діяльності (п.1 – п.2)	445	-706
4.	Вхідний грошовий потік від операційної діяльності	72613	36739
5.	Вихідний грошовий потік за операційною діяльністю	68255	36088
6.	Чистий грошовий потік від операційної діяльності (п.4 – п.5)	4358	651
7.	Вхідний грошовий потік від інвестиційної діяльності	-	-
8.	Вихідний грошовий потік за інвестиційною діяльністю	2166	861
9.	Чистий грошовий потік від інвестиційної діяльності (п.7 – п.8)	-2166	-861
10.	Вхідний грошовий від фінансової діяльності	-	-
11.	Вихідний грошовий потік від фінансової діяльності	1747	496
12.	Чистий грошовий потік від фінансової діяльності (п.10 – п.11)	-1747	-496
13.	Середньорічна вартість активів підприємства	29632	28815
14.	Доход (виручка) від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг	58834	27880
15.	Середньорічна вартість власного капіталу підприємства	21991	21390
16.	Середній залишок грошових коштів		
17.	Чистий прибуток (збиток)	3971	103
18.	Прибуток (збиток) від операційної діяльності	6470	738
19.	Прибуток (збиток) до оподаткування	3126	199
20.	Середня величина поточних зобов'язань за рік	7410	7425
21.	Середня величина довгострокових зобов'язань за рік	-	-
22.	Середня величина позиченого капіталу	7410	7425
23.	Сума податку на прибуток	1165	96
24.	Сплачені відсотки за довгостроковими та поточними зобов'язаннями	-	-
25.	Амортизаційні відрахування	1862	1720
26.	Сплачені дивіденди	496	1747

Результати розрахунку коефіцієнтів якості, результативності та ліквідності грошового потоку ДП «Санаторій «Синяк» узагальнено у таблиці 3.10

Таблиця 3.10

Коефіцієнти грошового потоку ДП «Санаторій «Синяк» за 2020-2021 роки

№	Коефіцієнти	2020	2021
<i>Коефіцієнти якості грошового потоку</i>			
1.	Коефіцієнт фінансування інвестиційної діяльності	2,012	0,756
2.	Коефіцієнт внутрішнього фінансування інвестиційної діяльності	2,012	0,756
3.	Коефіцієнт зовнішнього фінансування інвестиційної діяльності	0,807	0,576
4.	Коефіцієнт співвідношення прибутку(збитку) від діяльності та чистого грошового потоку від операційної діяльності	1,178	0,306
5.	Коефіцієнт співвідношення амортизаційних витрат та чистого грошового потоку від операційної діяльності	0,427	2,642
<i>Коефіцієнти результативності використання грошових коштів</i>			
6.	Коефіцієнт ефективності грошового потоку за операційною діяльністю	0,006	-0,019
7.	Коефіцієнт грошової віддачі доходу за операційною діяльністю	0,074	0,023
8.	Коефіцієнт результативності грошового потоку за операційною діяльністю	0,064	0,018
9.	Коефіцієнт грошової віддачі доходу за операційною діяльністю	0,074	0,023
10.	Коефіцієнт грошової віддачі власного капіталу у процесі операційної діяльності	0,198	0,030
11.	Коефіцієнт грошової віддачі активів підприємства у процесі операційної діяльності	0,147	0,023
	Коефіцієнт грошової віддачі інвестиційного капіталу у процесі операційної діяльності.	0,147	0,023
<i>Коефіцієнти ліквідності грошового потоку</i>			
12.	Коефіцієнт ліквідності грошового потоку	1,006	0,981
13.	Коефіцієнт реінвестування чистого грошового потоку	-2,926	1,703
14.	Коефіцієнт грошового покриття виплат за відсотками	-	-
15.	Коефіцієнт грошового покриття поточних зобов'язань	0,588	0,088
16.	Коефіцієнт грошового покриття зобов'язань	0,588	0,088

Розраховані коефіцієнти та їх динаміка свідчать про погіршення результативності використання грошових потоків і наростання негативних тенденцій у діяльності підприємства ДП «Санаторій «Синяк».

Коефіцієнти фінансування інвестиційної діяльності у 2021 році знизилися, що є негативним явищем, бо свідчить про зниження інвестиційних можливостей підприємства у збільшення обсягу припливу від операційної діяльності. Коефіцієнт співвідношення фінансового результату до оподаткування та чистого грошового потоку від операційної діяльності є вищим від нуля, що відображає здатність підприємства самофінансувати свою господарську діяльність, і заслуговує позитивної оцінки. Однак, у 2021 році спостерігається суттєве зниження даного коефіцієнта.

На погіршення якості грошового потоку вказує ріст коефіцієнта співвідношення амортизаційних витрат та чистого грошового потоку від операційної діяльності. Про це засвідчує і зниження коефіцієнта результативності грошового потоку. У 2021 році значення цього коефіцієнта є меншим від нуля, що відображає втрату можливості створення додаткових надходжень грошових коштів. У 2021 році ДП «Санаторій «Синяк» зменшив свою можливість перетворювати чистий дохід у грошові надходження від операційної діяльності. У 2021 знижується продуктивність використання власного капіталу, економічних ресурсів підприємства, що засвідчують коефіцієнти грошової віддачі власного капіталу, інвестиційного капіталу, активів.

У 2020 році ДП «Санаторій «Синяк» було виплачено дивідендів більше, ніж отримана сума чистого грошового потоку, а у 2021 році чистий грошовий потік від господарської діяльності є негативним. Відповідно, можна стверджувати, що економічний зміст коефіцієнт реінвестування чистого грошового потоку зберігається за умови додатного чистого грошового потоку.

Коефіцієнт ліквідності грошового потоку підприємства у 2021 році становить 0,981, при оптимальному 1. Кількісне значення даного показника свідчить про те, що у звітному році надходження грошових коштів за всіма видами діяльності є нижчими на 1,9% за обсяг витрачань коштів на здійснення

господарської діяльності підприємства. Коефіцієнт грошового покриття поточних зобов'язань у 2021 році суттєво знизився: якщо 2020 році у ДП «Санаторій «Синяк» міг за рахунок чистого грошового потоку від операційної діяльності покрити 58,8% своїх поточних зобов'язань, то у 2021 році – лише 8,8%. Даний коефіцієнт є інформативним при оцінюванні платоспроможності підприємства.

3.2. Аналіз збалансованості та синхронізації грошових потоків

У ході проведення аналізу грошових потоків визначають та оцінюють рівномірність надходження і витрачання грошових коштів за сукупністю показників відображених у табл. 3.11.

Таблиця 3.11

Сукупність показників оцінювання рівномірності грошових потоків і алгоритм їх розрахунку

Показники	Алгоритм розрахунку
Показник рівномірності надходження грошових коштів ($P_{нзн}$)	$P_{нзн} = \frac{\sqrt{\sum_{i=1}^n (\Pi\Pi_c - \Pi\Pi_i)^2}}{n}, \text{ де}$ <p>$\Pi\Pi_c$ - середнє значення вхідного грошового потоку підприємства за весь аналізований період; $\Pi\Pi_i$ - вхідний грошовий потік за господарською діяльністю в і-му періоді; n - кількість періодів, які аналізуються</p>
«Коефіцієнт рівномірності надходження грошових коштів» ($K_{рнз}$)	$K_{рнз} = \frac{P_{нзн}}{\Pi\Pi_c}, \text{ де}$ <p>$P_{нзн}$ - показник рівномірності надходження грошових коштів $\Pi\Pi_c$ - середнє значення вхідного грошового потоку підприємства за весь період</p>
«Показник рівномірності надходження грошових коштів від операційної діяльності» ($P_{н.опд}$)	$P_{н.опд} = \frac{\sqrt{\sum_{i=1}^n (\Pi\Pi_{c.опд} - \Pi\Pi_{опд.i})^2}}{n}, \text{ де}$ <p>$\Pi\Pi_{c.опд}$ - середнє значення вхідного грошового потоку за операційною діяльністю за весь аналізований період; $\Pi\Pi_{опд.i}$ - вхідний грошовий потік за операційною діяльністю в і-му періоді; n - кількість періодів, які аналізуються</p>
«Коефіцієнт рівномірності надходження грошових коштів від операційної діяльності» ($K_{рн.опд}$)	$K_{рн.опд} = \frac{P_{н.опд}}{\Pi\Pi_{c.опд}}, \text{ де}$ <p>$P_{н.опд}$ - показник рівномірності надходження грошових коштів від операційної діяльності; $\Pi\Pi_{c.опд}$ - середнє значення вхідного грошового потоку за операційною діяльністю за весь аналізований період</p>

«Показник Рівномірності витрачання грошових коштів» ($P_{взн}$)	$P_{взн} = \frac{\sqrt{\sum_{i=1}^n (ВГП_c - ВГП_i)^2}}{n}, \text{ де}$ <p>$ВГП_c$ - середнє значення вихідного грошового потоку підприємства за весь період; $ВГП_i$ - вихідний грошовий потік за господарською діяльністю в і-му періоді; n - кількість періодів, які аналізуються</p>
Коефіцієнт рівномірності витрачання грошових коштів ($K_{рвг}$)	$K_{рвг} = \frac{P_{взн}}{ВГП_c}, \text{ де}$ <p>$P_{взн}$ - показник рівномірності витрачання грошових коштів; $ВГП_c$ - середнє значення вихідного грошового потоку підприємства за весь аналізований період;</p>
«Показник рівномірності витрачання грошових коштів у процесі Операційної діяльності» ($P_{в.онд}$)	$P_{в.онд} = \frac{\sqrt{\sum_{i=1}^n (ВГП_{c.онд} - ВГП_{ондi})^2}}{n}, \text{ де}$ <p>$ВГП_{c.онд}$ - середнє значення вихідного грошового потоку за операційною діяльністю за весь аналізований період; $ВГП_{ондi}$ - вихідний грошовий потік за операційною діяльністю в і-му періоді; n - кількість періодів, які аналізуються</p>
«Коефіцієнт рівномірності витрачання грошових коштів від операційної діяльності» ($K_{рв.онд}$)	$K_{рв.онд} = \frac{P_{в.онд}}{ВГП_{c.онд}}$ <p>$P_{в.онд}$ - показник рівномірності витрачання грошових коштів за операційною діяльністю; $ВГП_{c.онд}$ - середнє значення вихідного грошового потоку за операційною діяльністю за весь аналізований період</p>

Джерело: сформовано на підставі [6; 92]

Розрахуємо показники рівномірності грошового потоку ДП «Санаторій «Синяк» за даними його фінансової звітності за 2018-2021 роки. Вихідні дані для розрахунку узагальнимо дані у таблиці 3.12.

Таблиця 3.12

Вихідні дані для розрахунку показників рівномірності грошового потоку ДП «Санаторій «Синяк» за 2018-2021 роки

Показники	2018 рік	2019 рік	2020 рік	2021 рік
Господарська діяльність підприємства				
Вхідний грошовий потік	70749	83603	72613	36739
Вихідний грошовий потік	68626	83101	72168	37445
Чистий грошовий потік	2123	502	445	-706
Операційна діяльність підприємства				
Вхідний грошовий потік	66781	78988	72613	36739
Вихідний грошовий потік	63815	75253	68255	36088
Чистий грошовий потік	2966	3735	4358	651

Проведемо необхідні розрахунки та їх результати відобразимо у таблиці 3.13

Таблиця 3.13

Показники рівномірності грошових потоків
ДП «Санаторій «Синяк» за 2020-2021 роки

Показники	Значення показників
Показник рівномірності надходження грошових коштів (тис.грн.)	8776
Коефіцієнт рівномірності надходження грошових коштів	0,133
Показник рівномірності надходження грошових коштів від операційної діяльності (тис. грн.)	8099
Коефіцієнт рівномірності надходження грошових коштів від операційної діяльності	0,127
Показник рівномірності витрачання грошових коштів (тис. грн.)	8482
Коефіцієнт рівномірності витрачання грошових коштів	0,130
Показник рівномірності витрачання грошових коштів у процесі операційної діяльності (тис. грн.)	7433
Коефіцієнт рівномірності витрачання грошових коштів від операційної діяльності	0,122

Згідно фінансової теорії наближення, чим ближчим до нуля є значення показників рівномірності надходження грошових коштів у результаті господарської діяльності та рівномірності надходження грошових коштів від операційної діяльності, тим рівномірніше знаходять грошові кошти на підприємство [6; 92]. Дані таблиці 3.13 свідчать, що протягом останніх чотирьох років значення вказаних показників ДП «Санаторій «Синяк» є досить близькими до нормативних значень. Це вказує на рівномірність позитивних грошових потоків.

Чим ближчим до нуля є значення показників рівномірності витрачання грошових коштів у результаті господарської діяльності та рівномірності витрачання грошових коштів у процесі операційної діяльності, тим рівномірніше витрачаються грошові кошти підприємством [6; 92]. Дані таблиці 3.13 свідчать, що протягом останніх чотирьох років значення вказаних показників ДП «Санаторій «Синяк» є досить близькими до нормативних значень. Це вказує на рівномірність негативних грошових потоків

підприємства.

Такими чином, оцінка показників рівномірності та коефіцієнтів рівномірності надходження та витрачання готівки аналізованого підприємства, свідчить про їх наближеність до нормативних значень, що є позитивною тенденцією.

Для оцінювання синхронності грошових потоків використовують сукупність показників поданих у таблиці 3.14.

Таблиця 3.14

Показники синхронності грошових потоків та алгоритм їх розрахунку

Показники	Алгоритм розрахунку
«Показник синхронності надходження та витрачання грошових коштів» ($P_{синх}$)	$P_{синх} = \frac{\sqrt{\sum_{i=1}^n (ПГП_i - ВГП_i)^2}}{n}$ <p> $ПГП_i$ - вхідний грошовий потік за господарською діяльністю в і-му періоді; $ВГП_i$ - вихідний грошовий потік за господарською діяльністю в і-му періоді; n - кількість періодів, які аналізуються </p>
«Коефіцієнт синхронності надходження та витрачання грошових коштів» ($K_{синх}$)	$K_{синх} = \frac{P_{синх}}{ПГП_c}$ <p> $ПГП_{синх}$ - показник синхронності надходження та витрачання грошових коштів ; $ПГП_{c.о.п.д}$ - середнє значення вхідного грошового потоку за за весь аналізований період </p>

Джерело: сформовано на підставі [6; 92]

Коефіцієнт синхронності надходження та витрачання грошових коштів показує частку середнього відхилення між позитивним та негативним грошовими потоками у сукупному негативному грошовому потоці. Наближеність показника і коефіцієнта синхронності надходження та витрачання грошових коштів до нуля є ознакою узгодженості грошових потоків, тобто відповідності грошових надходжень та витрачань як за обсягом, так і за часом.

Оцінимо синхронності грошових потоків ДП «Санаторій «Синяк» за 2020-2021 роки. Дані узагальнимо у табл. 3.15.

Показники синхронності грошових потоків за 2020-2021 роки

Показники	Значення показників
Показник синхронності надходження та витрачання грошових коштів (тис. грн)	584
Коефіцієнт синхронності надходження та витрачання грошових коштів	0,090

Дані табл.3.15 вказують на наявність дещо протилежних результатів щодо оцінювання синхронності грошових потоків. Так, значення показника синхронності не наближене до нуля, а значення коефіцієнта синхронності є близьким до нього. Через це, застосування лише показника і коефіцієнта синхронності для розроблення прогностичних сценаріїв може призвести до формулювання хибних висновків щодо збалансованості грошового потоку підприємства. Це викликає потребу в удосконаленні аналітичного інструментарію аналізу грошових потоків підприємств.

Важливим в управлінні рухом грошових потоків є їх оптимізація, мета якої полягає в уникненні дефіцитності грошового потоку, досягнення певної збалансованості між позитивним і негативним грошовими потоками; забезпечення синхронності формування грошових потоків у часі. Оскільки оптимізація грошових потоків пов'язана вибором форм організації руху грошових коштів з урахуванням умов та особливостей функціонування підприємства, то процес оптимізації грошового потоку може бути представлений на рис 3.1.

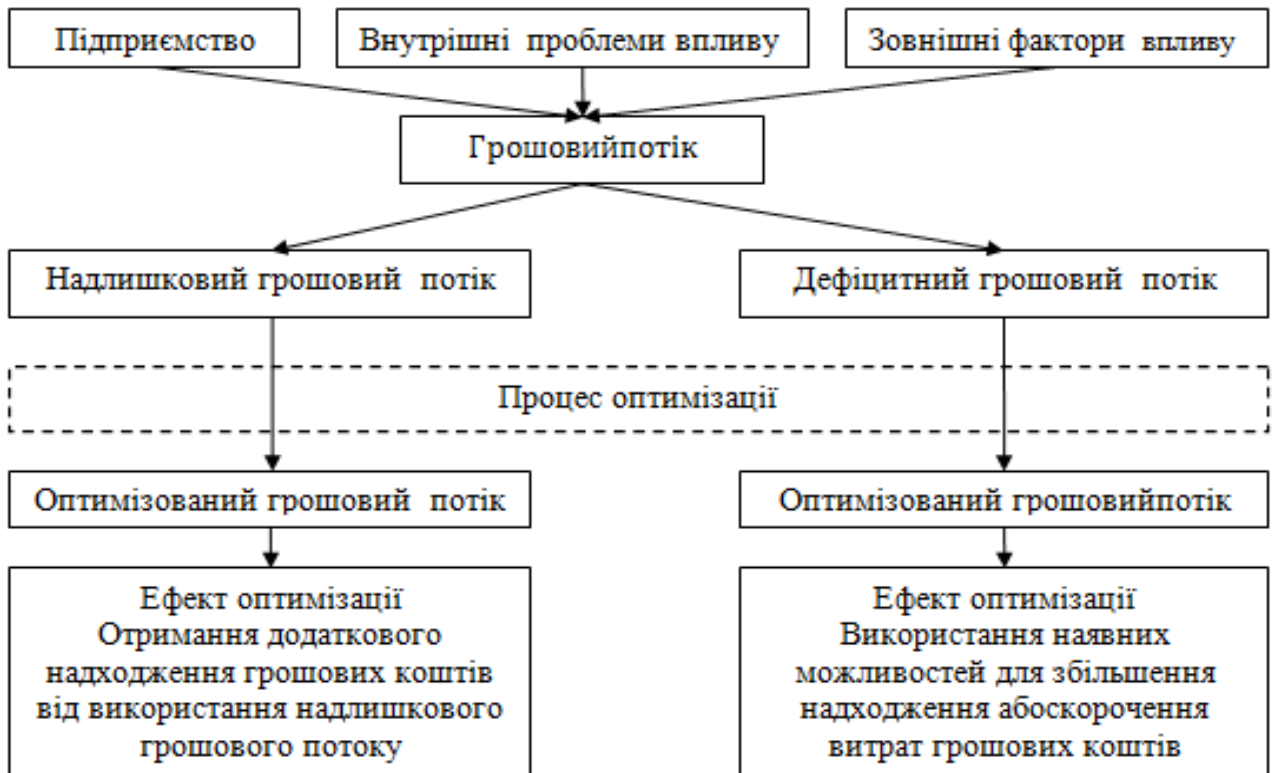

Рис.3.1. Процес оптимізації руху грошових коштів підприємства

Джерело: сформовано на підставі [6; 10; 92]

Оптимізації грошового потоку можлива за допомогою двох шляхів:

- за рахунок зростання позитивного грошового потоку або скорочення обсягу негативного;
- за рахунок ефективного використання надлишкового чистого грошового потоку (отримання максимального фінансового ефекту від розміщення при дотриманні умов ліквідності і прийнятної ризику).

Грошові потоки формуються під впливом великої кількості зовнішніх та внутрішніх факторів. Серед сукупності зовнішніх факторів слід відмітити: рівень розвитку національної економіки, кредитної системи; коливання курсу валют; законодавчі обмеження, платоспроможний попит населення тощо. До складу внутрішніх факторів відносять: особливості діяльності та етап життєвого циклу; політика розподілу чистого прибутку, рівень ефективності використання ресурсів; капіталомісткість виробничого процесу, тривалість операційного циклу і т.д.

З метою оптимізації грошових потоків доцільно будувати дерево цілей, яке передбачає виокремлення стратегічної цілі, підцілей, а також завдань для кожної з під цілей (кількість під цілей та завдань до них може змінюватися).

З метою досягнення поставленої стратегічної цілі та під цілей формуються заходи за окремими напрямками діяльності підприємства. Систему заходів з синхронізації та збалансованості грошових потоків у короткостроковому та довгостроковому періодах подано у додатку 3.

Таким чином, за допомогою оптимізації грошового потоку, яка вимагає визначення цілей, завдань та особливостей руху грошових коштів бізнес-одиниці можна забезпечити бездефіцитність чистого грошового потоку економічного групування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аудит: підручник / [О.А.Петрик, В.О.Зотов, Б.В.Кудрицький та ін.]; за заг. ред. О.А.Петрик. К.: КНЕУ, 2015. 498 с.
2. Аудит методика документування: нав. посібник [Пилипенко І. В. та ін.]; під ред. І. І. Пилипенка. К.: Інформаційно-видавничий центр Держкомстату України, 2003. 457с.
3. Бенько І.Д. Методика обліку фінансово-господарської діяльності закладів охорони здоров'я.*Причорноморські економічні студії*. 2018. С. 121-125. URL:http://bses.in.ua/journals/2018/27_2_2018/23.pdf (дата звернення 03.07.2022).
4. Бенько І.Д. Методика аналізу розрахунків у медичних установах. *Економічний аналіз*. 2010. Вип. 5. С. 53–55.
5. Бланк И.А. Финансовый менеджмент: учебный курс. 2-е изд. К. : Эльга, Ника-Центр, 2004. 656 с.
6. Бланк И. А. Управление денежными потоками. К.: Ника-Центр, Эльга, 2002. 736 с
7. Ведмідь Н.І. Санаторно-курортний комплекс: сервісне управління: монографія. К.: КНТЕУ, 2013. 536 с.
8. Ведмідь Н. Методологічні основи типізації суб'єктів санаторно-курортної діяльності. *Вісник КНТЕУ*. 2017. № 6. С. 72–83. URL:http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu (дата звернення 14.08.2022).
9. Бутинець Т.А. Внутрішній контроль : суть і зміст. *Вісник Житомирського державного технологічного університету "Економічні науки"*. Житомир : ЖДТУ, 2008. № 2 (44). С. 31-42.
10. Власюк Т. М., Волинець О. М., Новіцька Н. І. Методичні підходи до аналізу грошових потоків підприємства. *Вісник Київського національного університету технологій та дизайну*. 2014. № 3 (77). С. 36-46. URL:https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/714/1/V77_P036-046.pdf (дата звернення 14.08.2022).
11. Влащенко Н. М. Управління курортами : навч. посібник . Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. 226 с
12. Воронко Р.М., Басіста І.А. Тракткування внутрішнього контролю та

проблеми його застосування на підприємствах. *Зб. наук. праць Луцького національного технічного університету «Економічні науки»*. Луцьк, 2013. Вип. 10 (37). Ч. 3. 530 с. С. 139-146.

13. Гальків Л. І., Кулиняк І. Я., Гербут М. В. Санаторно-курортна діяльність: ринок послуг санаторіїв у регіонах України. 2017. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2018/mar/9638/ilovepdfcom-18-26.pdf> (дата звернення 18.09.2022).

14. Гальків Л. І., Сорочак О. З. Статистична типологія та аналіз діяльності закладів санаторно-курортної сфери. *Ефективна економіка*» 2017. № URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5851> (дата звернення 09.07.2022).

15. Гордієнко Н.І., Харламова О.В., Мізік Ю.І., Конопліна О.О. Аудит: методика і організація : навч. посібник. Харків : ХНУМГ ім. О.М. Бекетова. 2017. 319 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/141489401.pdf> (дата звернення 14.08.2022).

16. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. Дата оновлення 29.07.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/436-15> (дата звернення 18.09.2022).

17. Грицаєнко Г. І., Грицаєнко М. І. Аналіз господарської діяльності : навчальний посібник. Мелітополь: Люкс, 2021. 260 с.

18. [Гуменюк В.В.](#) Фінансування санаторно-курортних послуг в дискурсі соціального страхування. *Економічний вісник Донбасу*. 2013. №1. С. 114-118.

19. Гуменюк В.В. Державне регулювання курортно-рекреаційної сфери: монографія. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 372 с.

20. Должикова-Поліщук Л.В. Особливості та тенденції управління туристичною діяльністю. *Актуальні проблеми економіки*. 2016. № 9. С.103-112.

21. Дмитренко І.М. Аудит (за міжнародними стандартами): навч. посіб. К.: Кондор-Видавництво, 2013. 398 с.

22. Дебіт Г. Планування та контроль грошових потоків на підприємствах : дис. : спец. 08.00.08 «Гроші, фінанси і кредит». Київ, 2019. 243
23. Дорош О. І., Пліш І. В. Планування грошових потоків на підприємстві. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку*. 2021. № 2 (6). С. 21-28. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2021/nov/25476/nzmened-21-28.pdf> (дата звернення 18.08.2022).
24. ДСТУ 4268:2003. Послуги туристичні. Засоби розміщування. Загальні вимоги: Національний стандарт України [Чинний від 07.01.2004]. Київ: Держспоживстандарт України, 2004. URL: http://ksv.do.am/GOST/DSTY_ALL/DSTY3/dsty_4268-2003.pdf (дата звернення 08.06.2022).
25. ДСТУ 4527:2006. Послуги туристичні, засоби розміщення. Терміни та визначення. Національний стандарт України [Чинний від 01.10.2006]. Київ : Держспоживстандарт України. 2004. URL: http://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=70251 (дата звернення 08.06.2022).
26. Замула І.В., Танасієва М.М. Внутрішній контроль : навч. посіб. Чернівці : Технодрук, 2021. 336 с. URL: <https://eztuir.ztu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/7959/%D0%97%D0%B0%D0%BC%D1%83%D0%BB%D0%B0.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення 18.08.2022).
27. Єпіфанова І. Ю. Вхідні та вихідні грошові потоки підприємства як економічна категорія. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку фінансових та інноваційно-інвестиційних процесів в Україні». Вінниця, 2013. С. 247-249. URL: <http://epifanova.vk.vntu.edu.ua/pub> (дата звернення 02.07.2022).
28. Іллюшина О.М. Результати фінансово-економічної діяльності курортно-туристичних підприємств як індикатор ефективності використання кадрового забезпечення курортно-туристичного регіону. *Сталий розвиток економіки*. 2015 №4 (14). С.135-140.

29. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : Наказ Міністерства фінансів України № 291 від 30.11.1999 р. Дата оновлення 26.05.2022. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99> (дата звернення 24.08.2022).

30. Єгорова О. В., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник Ю. М. Економічний аналіз: навч. посіб. Полтава : РВВД ПДАА, 2018. 290 с.

31. Заваріка Г.М. Курортна справа: Навч.посіб. Видавництво «Центр учбової літератури», 2015. 352 с

32. Каменська Т. О.,Редько О. Ю. Внутрішній контроль і аудит в управлінні: практ. посіб. ; Наук. шк. аудиту, Нац. Центр Обліку та Аудиту. К.: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2015. 375 с.

33. КобанецьЛ.О. Концепція управління розвитком рекреаційної діяльності: монографія. Донецьк: Інститут економіки промисловості НАН України, 2013. 192 с.

34. Кузнецова С.О., Чернікова І. Б. Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами : навч. посіб. Х. : Видавництво «Лідер», 2016. 318 с.

35. Ковтун Т. В. Система внутрішнього контролю як невід'ємний елемент операційної системи підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2015. № 6. Т. 1. С. 165-170.

36. Корінько М.Д. Внутрішній контроль господарської діяльності підприємства. Фастів : Поліфаст, 2006. 440 с.

37. Кошельок Г., Грінченко Р. Аналіз грошових потоків у системі управління підприємством. *Галицький економічний вісник*. № 2 (63). 2020. С. 231-242. URL : <https://galicianvisnyk.tntu.edu.ua/pdf/63/827.pdf> (дата звернення 14.08.2022).

38. Колісник О. П., Замогильна А. В. Грошові потоки: сутність, класифікація та їх оптимізація в процесі управління. *ModernEconomics*: електронне наук. фахове видання з екон. наук. 2020 Вип. 10. С. 60–65.

39. Кучеренко Т. Є., Аніщенко Г. Ю. Обліково-аналітичне забезпечення управління грошовими потоками підприємств. *Ефективна економіка*. 2022. №

2. URL : <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2022.2.12> (дата звернення 20.08.2022).

40. Касич А.О, Циган Р.М. Концепція обліково-аналітичного забезпечення управління грошовими потоками. *Облік і фінанси*. 2017. № 3 (77). С. 28-37. URL: <https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/8995/1/490-formuvannya-oblikovo-analitichnogo-zabezpechennya-kalkulyuvannya-vitrat-za-etapami-zhittevogo-ciklu-produktu.pdf> (дата звернення 18.08.2022).

41. Лігоненко Л. О., Ситник Г. В. Управління грошовими потоками: навч. посібник. К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2005. 255 с

42. Литвин З. Б., Серединська В. М. Аналіз як невід'ємний інструмент ефективності в системі управління підприємством. III Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні детермінанти фіскальної політики: локальний та міжнародний вимір» Тернопіль: ТНЕУ, 2019. С. 237-240.

43. Литвин З. Б. Необхідність економічного аналізу в системі управління суб'єкта господарювання. *Інфраструктура ринку*. 2019. Випуск № 36. С. 508-514. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/36_2019_ukr/81.pdf (дата звернення 18.09.2022).

44. Литвин З. Б., Серединська В. М. Еволюція методів аналітичного обґрунтування стратегії підприємства. *Облік, оподаткування і контроль : теорія та методологія*: зб. матеріалів VI міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. [м. Тернопіль, 27 груд. 2019 р.] Тернопіль: ТНЕУ, 2019. С. 65-69.

45. Литвин З.Б. Необхідність аналізу інвестиційно-інноваційної діяльності підприємства в сучасних умовах господарювання. *Економічний аналіз*. Збірник наукових праць за ред. В.А.Дерія. Том 25.2. ТНЕУ. 2016.С.99-109.

46. Литвин З.Б. Аналіз ефективності інвестиційно-інноваційної діяльності підприємства. Проблеми і перспективи розвитку статистики, аудиту та економічного аналізу: колективна монографія за загальною ред.. В.А.Дерія. Тернопіль. Крок. С. 296-328.

47. Литвин З.Б., Будник Л.А. Суттєвість як критерій оцінювання достовірності фінансової звітності Наукові та освітні трансформації в

сучасному світі. Матеріали Всеукраїнської міждисциплінарної науково-практичної конференції. (Науково-освітній інноваційний центр суспільних трансформацій. м. Чернігів 2021 р.) С.112-115.

48. Литвин З.Б. Мінчук Ю.М. Система фінансування охорони здоров'я України в розрізі основних функцій. *Облік, оподаткування і контроль: теорія та методологія*: матеріали міжн. наук.-практ. інтернет-конф. Тернопіль: ЗУНУ, 2021. С.112-116.

49. Литвин З.Б. Класифікація фінансової звітності як об'єкта аналізу та аудиту. Розділ у колективній монографії. Економічна експертиза: теорія, методологія та організація: монографія за заг. ред. д.е.н., проф. Михайла ЛУЧКА. Тернопіль, ЗУНУ. 2021. С.197-209.

50. Литвин З.Б. Аналіз в системі управління грошовими потоками суб'єкта господарювання. *Науковий журнал «Вектор Поділля»*. Кам'янець-Подільський Випуск 4. 2021р. С.23-31.

51. Луцишин І.Я. Санаторно-курортна сфера – важлива складова євроінтеграційного вектора України. *Продуктивні сили і регіональна економіка*. 2014. Ч.2. С. 195-198.

52. Лучко М. Р., Бенько І. Д. Облік і фінансова звітність за міжнародними стандартами. Тернопіль : Екон. Думка ТНЕУ, 2016. 360 с.

53. Лучко М. Р., Жукевич С. М., Фаріон А. І. Фінансовий аналіз :навч. посіб. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 304 с.

54. Лучко М. Р., Патряк О. Т. Система внутрішнього контролю у процесі управління корпоративними правами: ієрархічний підхід. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017 № 6. С. 31-35.

55. Лучко М. Р., Аудит та не аудиторські послуги: дилема та окремі питання застосування. Економічна експертиза: теорія, методологія та організація: монографія за заг. ред. д.е.н., проф. Михайла Лучка. Тернопіль: ЗУНУ, 2021. С. 257-275.

56. [Мазаракі А.А.](#), Ведмідь Н.І. Санаторно-курортні та оздоровчі підприємства: структурні параметри розвитку. *Економіка розвитку*. 2013. №3. С. 51-55.

57. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності : Наказ Міністерства фінансів України від 30.12.2013 р. № 433. Дата оновлення 30.12.2013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13#Text> (дата звернення 19.06.2022).

58. Мельничук Г. С. Теоретичні аспекти аналізу грошових активів підприємства. Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України. 2020. Вип. 2. С. 222–236.

59. Мулик Т.О. Методичні підходи до аналізу грошових потоків підприємства. *Економіка і суспільство*. 2022. В.39. С.

60. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (видання 2016-2017 року). Міжнародна федерація бухгалтерів. Аудиторська палата України. Київ. 2018. Ч.1. 1142 с. URL: <https://mof.gov.ua/uk/mizhnarodni-standarti-auditu> (дата звернення 13.09.2022).

61. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 (МСБО 7) Звіт про рух грошових коштів. Рада з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. 2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_019#Text (дата звернення 02.07.2022).

62. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 21 (МСБО 21) Вплив зміни валютних курсів. Рада з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку. 2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_022#Text (дата звернення 02.07.2022).

63. Мішеніна Н. В., Ярова І. Є. Економічний аналіз : навчальний посібник. Суми : Сумський державний університет, 2014. 306 с.

64. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. Дата оновлення 09.07.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення 14.08.2022).

65. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив зміни валютних курсів». Наказ Міністерства фінансів України від 10.08.2000 № 193. Дата оновлення 20.09.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515->

00#Text(дата звернення 14.08.2022).

66. Нездойминога О.Є., Красота О.Г. Особливості аудиту грошових коштів підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2019. Випуск 30. С.528-536. http://www.market-infr.od.ua/journals/2019/30_2019_ukr/82.pdf (дата звернення 04.08.2022).

67. Несходовський І. С. Облік грошових коштів та контроль їх виконання в підприємствах торгівлі: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: 08.00.09 «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит». К., 2015. 20с. URL: <http://ven.ztu.edu.ua/article/view/47306> (дата звернення 15.07.2022).

68. Основи законодавства України про охорону здоров'я. Закон України від 04.07. 2012 р. Дата оновлення 29.07.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text> (дата звернення 22.09.2021).

69. Остафійчук С. М. Грошові кошти та їх еквіваленти – найліквідніші активи підприємства. *Науковий вісник Ужгородського університету*. 2017. С. 215-220.URL:<https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream> (дата звернення 14.05.2022).

70. Офіційний сайт дочірнього підприємства «Санаторій «Синяк» приватного акціонерного товариства лікувально-оздоровчих закладів профспілок «Укрпрофоздоровниця».URL:<http://syniak.com.ua>

71. Павлюк К.В., Степанова О.В. Децентралізація в системі фінансування охорони здоров'я. *Фінанси України*. 2015. № 4. С. 67-85.

72. Панасюк О.В., Мазанович І.С. Удосконалення аналізу грошових потоків підприємства та їх оптимізаційв процесі управління. *Приазовський економічний вісник*. 2020. В6 (23). С.128-133. URL:http://pev.kpu.zp.ua/journals/2020/6_23_ukr/24.pdf (дата звернення 18.08.2022).О.В

73. Податковий Кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. Дата оновлення 15.08.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення 15.09.2022).

74. Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань : Наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879. Дата оновлення

03.11.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text> (дата звернення 11.06.2022).

75. Понеділко О. В. Організація і контроль руху грошових потоків. Економіка та держава. 2018. № 11. С. 56-57. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/11_2018/16.pdf(дата звернення 11.08.2022).

76. Про затвердження Загального положення про санаторно-курортний заклад. Постанова Кабінету Міністрів України від 11.07.2001 № 805. Дата оновлення 11.10.2002. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/805-2001-%D0%BF#Text> (дата звернення 04.09.2022).

77. Про затвердження переліків закладів охорони здоров'я, лікарських посад, посад фармацевтів, посад фахівців з фармацевтичною освітою (асистентів фармацевтів), посад професіоналів у галузі охорони здоров'я, посад фахівців у галузі охорони здоров'я та посад професіоналів з вищою немедичною освітою у закладах охорони здоров'я. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 28.10. 2002 р. № 385. Дата оновлення 10.08. 2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-02#Text> (дата звернення 15.07.2022).

78. Про курорти. Закон України від 05.10.2000 № 2026-III. Дата оновлення 13.04.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2026-14#Text> (дата звернення 18.08.2022).

79. Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку. Наказ Міністерства фінансів України від 24.05.1995 року № 88. Дата оновлення 09.07.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95#Text> (дата звернення 21.07.2022).

80. Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні. Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. Дата оновлення 19.07.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення 30.06.2022).

81. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо облікової політики підприємства та внесення змін до деяких наказів Міністерства фінансів України. Наказ Міністерства фінансів України від 27.06.2013 № 635. Дата оновлення 14.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0635201-13#Text> (дата звернення 04.09.2022).

82. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність. Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII. Дата оновлення 31.05.2022. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text> (дата звернення 01.09.2022).

83. Про Примітки до річної фінансової звітності. Наказ Міністерства фінансів України від 302 від 29.11.2000. Дата оновлення 09.07.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0904-00#Text> (дата звернення 13.08.2022).

84. Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні. Постанова правління Національного банку України 29.12.2017 № 148. Дата оновлення 13.12.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17#Text> (дата звернення 13.09.2022).

85. Про затвердження інструкції про безготівкової розрахунки в Україні в національній валюті користувачів платіжних послуг. Постанова правління Національного банку України від 29.07.2022 № 163. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0163500-22#Text> (дата звернення 18.09.2022).

86. Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань. Наказ Міністерства фінансів України від 02.09.2014 № 879. Дата оновлення 26.05.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text> (дата звернення 18.09.2022).

87. Про електронні документи та електронний документообіг Закон України від 22.05.2003 № 851-IV Дата оновлення 14.12.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text> (дата звернення 18.09.2022).

88. Пилипчук Р., Литвин З.Б. Аналіз грошових потоків суб'єкта господарювання.

89. Пилипчук Р., Литвин З.Б. Джерела фінансування системи охорони здоров'я.

90. Рядська В.В, Петраков В.Я. Аудит. К.: Центр навчальної літератури. 2019. 416 с.

91. Серединська В.М., Загородна О.М., Федорович Р.В. Економічний

аналіз : навч. посібник. Тернопіль: Видавництво Астон, 2010. 416 с.

92. Спільник І., Загородна О. Грошові потоки підприємства: комплексний аналіз за даними фінансової звітності. *Міжнародний науковий журнал*. 2017. Вип. 1–2. С. 67–85.

93. Стельмах В. С., Єпіфанов А. О., Сало І. В., Єпіфанова М. А. Контроль : інспектування, аудит, банківський нагляд : моногр. Суми : ВТД “Університетська книга”, 2013. 432 с.

94. Субота М.В. Економічне регулювання і соціальне спрямування розвитку курортної діяльності: автореф. дис... канд. .економ. наук: 08.00.03 Кам’янець-Подільський 2015. 21 с. URL: <https://pdatu.edu.ua/images/naukova-miznarodna-diyalnist/svr/20151013.pdf> (дата звернення 18.08.2022).

95. Томчук О. Ф. Звітність про рух грошових коштів як елемент інформаційного забезпечення аналізу фінансового стану підприємства. *Бухгалтерський облік, аналіз та аудит*. 2020. Вип. 2. С. 368–375.

96. Томчук В.В. Контроль грошових потоків та його інформаційне забезпечення у сільськогосподарських підприємствах. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2017. В. 17. С. 898-902. <http://global-national.in.ua/archive/17-2017/180.pdf> (дата звернення 18.09.2022).

97. Черненко К. П., Семененко Г. М., Луконін О. В. Оцінка фінансового стану медичного закладу в умовах реформи фінансування системи охорони здоров’я. *Ефективна економіка*. 2020. № 12. С. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/12_2020/107.pdf (дата звернення 08.09.2022).

98. Чернецька С.А. Оцінка ефективності діяльності підприємств санаторно-курортного комплексу *Економічний аналіз*. 2013 рік. Том 14. № 3. С.225-230. URL: <https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/viewFile/155/125> (дата звернення 18.07.2022)

99. Черниш С. С. Економічний аналіз. К.: Цент навчальної літератури. 2019. С.310.

100. Шеремет О. О. Фінансовий аналіз : навч.посіб. К. : Кондор, 2013. 196 с.

101. Шморгун Н. П., Головка І. В.Фінансовий аналіз : навч. посіб. К. : ЦНЛ, 2014. 528 с

102. Юрченко О. Ю. Сучасні підходи до управління грошовими потоками підприємства. *Бізнеснавігатор*. 2020. Вип. 4(47). С. 77–82.

